

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev,
Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Zaporojan Arcadie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 august 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Zaporojan Arcadie Valeriu,

născut la 17 iulie 1987, originar din r-nul Căușeni, domiciliat în mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă 38/1, ap. 43.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 10 ianuarie 2013 - pînă la 25 august 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 16 septembrie 2014 - pînă la 02 decembrie 2014 (instanța de apel);*
- 3. de la 11 februarie 2015 - pînă la 05 mai 2015 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 august 2014, Zaporojan Arcadie a fost condamnat în baza art. 327 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 250 unități convenționale, ceea ce constituie 5000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Zaporojan Arcadie deținînd conform extrasului din ordinul MAI nr. 386 EF din 25.08.2011, funcția de ofițer urmărire penală, interimar al secției urmărire penală a CPS Buiucani, mun. Chișinău și fiind astfel, în baza art.123 alin.(1) Cod penal, persoană publică, investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice, contrar atribuțiilor de serviciu a comis abuz de serviciu în următoarele circumstanțe:

La 22 iunie 2012, aflându-se conform graficului de serviciu în componența grupei de documentare, Zaporojan A., s-a deplasat împreună cu grupa operativă, la fața locului pe adresa str. Sucevița 38/2, ap.83, mun. Chișinău în baza chemării 902, pe faptul comiterii unui furt de la cet. Coptileț Ana.

Stabilind cu certitudine faptul că, la 22 iunie 2012 în perioada de timp 20⁰⁰ - 21³⁰, persoane necunoscute, au sustras pe ascuns din sacoșa cet. Coptileț Ana, care se afla în ap. 83 a blocului locativ, din str. Sucevița 38/2, mun. Chișinău, un portmoneu în valoare de 225 lei, în care se aflau 800 lei și 100 euro, un certificat de căsătorie pe numele cet. Coptileț A. și certificatele de naștere pe numele cet. Coptileț Ana și ale fiicei sale minore.

Organul de urmărire penală a CPS Buiucani, mun. Chișinău, Zaporojan A. urmărind realizarea interesului personal exprimat prin dorința diminuării artificiale a numărului de crime nedescoperite și a voalorii incompetenței sale profesionale, contrar prevederilor art. 57 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, care prevede că „Ofițerul de urmărire penală: asigură înregistrarea, în modul stabilit, a sesizării privind pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni în cazul în care sesizarea nu a fost înregistrată de conducătorul organului de urmărire penală, începe urmărirea penală în cazul în care din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare rezultă bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune”, intenționat a tănuit infracțiunea data introducând date eronate ce nu corespund adevărului în procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 23.06.2012. În explicația din numele cet. Coptileț Ana din 23.06.2012, și anume în loc de a indica că a fost sustras *„un portmoneu în valoare de 225 lei în care erau 100 euro și 800 lei a indicat, că a fost sustras un portmoneu în care erau 200 lei”*.

Tot el, Zaporojan A., a înlăturat din materialul înregistrat în R-1 a CPS Buiucani, mun. Chișinău cu nr.1516 din 22.06.2012 explicația din numele cet. Goluță Maria în care ultima a indicat concret că au fost sustrași bani în valoare de 100 euro și 800 lei și a înlocuit-o cu o altă explicație îndeplinită de dânsul însăși în care nu a menționat nimic despre suma totală a banilor sustrași de la Coptileț A.

Ulterior, Zaporojan A., știind cu certitudine că au fost sustrași bani în sumă de 100 euro și 800 lei, a înaintat intenționat Procuraturii sect. Buiucani, mun. Chișinău, un raport cu propunerea de a nu porni urmărirea penală pe cazul dat, din lipsa elementelor infracțiunii, tănuind furtul comis de la Coptileț A.

Ca urmare a acțiunilor menționate ale lui Zaporojan A., au fost cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, manifestate prin tănuirea unei infracțiuni, lezarea prin aceasta a imaginii poliției ca organ de drept al autorităților publice chemat să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul și inculpatul, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Zaporojan A. să fie condamnat în baza art. 327 alin.(1) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar în temeiul art. 90 Cod penal, să fie suspendată condiționat pedeapsa pe un termen de probă de 1 an, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în sistemul organelor de drept pe un termen de 5 ani. În argumentarea apelului a invocat că pedeapsa stabilită inculpatului este una prea blândă și contrar prevederilor art. 61 Cod penal, care nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

- inculpatul, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare, menționând că probele examinate în instanța de fond nu demonstrează vinovăția sa în cele incriminate. Vina nu o recunoaște și consideră că nu a comis nici o încălcare. Toate faptele și evenimentele descrise în rechizitoriu fiind în limitele legii, acestea nu cad sub incidența legii penale și, în cazul dat nu există fapta infracțiunii și nici componenta art. 327 Cod penal în baza căruia au fost calificate acțiunile sale. A explicat că el și-a îndeplinit obligațiile de serviciu în modul corespunzător, nu a încălcat nici o lege și nu este vinovat în comiterea cărorva infracțiuni. Este eronată concluzia instanței de judecată referitor la faptul că el a săvârșit abuz de serviciu în vederea tănuirii unei infracțiuni, deoarece nici partea acuzării, cât și instanța nu a stabilit prin ce anume se materializează interesul în vederea tănuirii, or, dacă în genere poate exista un astfel de interes pentru a pune în situația angajamentului organelor afacerilor interne de a merge la un astfel de pas. Mai mult ca atât, de către acuzare nu a fost întreprinse careva măsuri în vederea asigurării prezenței lui Coptileț A. în instanța de judecată, din care motiv nu a fost posibil de stabilit toate circumstanțele cazului în vederea adoptării unei

decizii obiective și legale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2014, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror și inculpatul Zaporojan A.

5. Instanța de apel a constatat că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor pe dosar, a apreciat probele cauzei din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia de vinovăție a inculpatului Zaporojan A. în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Potrivit componentei de infracțiune prevăzută la art. 327 alin. (1) Cod penal, *obiectul juridic special* îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care presupune îndeplinirea de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu în mod corect, fără abuzuri, cu respectarea intereselor publice, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și ale celor juridice.

Obiectul material al infracțiunii reprezintă sau îl poate reprezenta corpul persoanei ori bunurile mobile sau imobile.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la alin.(1) art. 327 Cod penal include trei semne: 1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea sau inacțiunea de folosire a situației de serviciu; 2) urmările prejudiciabile, și anume daunele în proporții considerabile acuzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; 3) legătura cauzală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Prin „*folosirea situației de serviciu*” se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului și care sînt în limitele competenței sale de serviciu. Nu intră sub incidența noțiunii „*folosirea situației de serviciu*” folosirea relațiilor de rudenie, de afinitate sau de amiciție, atunci cînd acestea nu au legătură cu funcția ocupată.

Referitor la argumentul inculpatului în instanța de fond, precum că, de către acuzatorul de stat nu au fost acumulate probe în vederea demonstrării dacă a existat faptul furtului de bani, deoarece careva martori oculari care ar putea confirma existența sumei de bani în valoare de 100 euro și 800 lei în portmoneu nu au fost prezentate, această sumă fiind declarată numai de către Coptileț A., instanța de apel a considerat-o neîntemeiată, sau, Coptileț A. a declarat despre furt, fiind avertizată conform art. 311-312 CP despre darea declarațiilor false ori refuzul de a face declarații, iar în ședința instanței de apel inculpatul a recunoscut vina parțial.

La fel, instanța a considerat ca nefondat poziția inculpatului referitor la faptul că acuzatorul de stat bazându-se pe presupuneri a invocat precum că din materialele cauzei penale a fost înlăturată explicația lui Goluță Maria sau, această înlăturare este probată prin raportul de expertiză nr. 2415 din 05.12.2012 potrivit căruia, semnăturile în litigiu din numele lui Goluță M. plasată în partea inferioară a filei, din explicația din numele lui Goluță Maria, adresată Comisarului CPS Buiucani din 23.06.2012 nu au fost executate de însăși Goluță M., dar a fost executată de către o altă persoană prin procedeul imitației unei semnături autentice titularei inscripția manuscrisă cu conținutul "*Goluță Maria 23.06.2012*" din explicația în litigiu din numele lui Goluță Maria, adresată Comisarului CPS Buiucani din 23.06.2012, Botnariuc L. nu au fost executate de Goluță Maria, dar a fost executată de către o altă persoană.

Prin urmare, sunt neîntemeiate argumentele apelantului – Zaporojan A. precum că, probele examinate în instanța de fond nu demonstrează vinovăția lui în cele incriminate, iar toate faptele și evenimentele descrise în rechizitoriu fiind în limitele legii și nu cad sub incidența legii penale or, potrivit declarațiilor martorilor Galuță M., Otean Ig. și Rotari V., în ansamblu cu celelalte probe care sunt pertinente, concludente, utile, veridice, și coroborează cu celelalte probe la dosar anexate combat argumentele inculpatului, confirmând pe deplin vinovăția lui Zaporojan A. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) Cod penal.

Totodată, a considerat că la aplicarea pedepsei lui Zaporojan A. instanța de fond a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, precum și de influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului.

De asemenea, instanța de apel a considerat că în privința inculpatului nu pot fi aplicate prevederile art. 55 Cod penal, sau, acesta nu a recunoscut vina nici la urmărirea penală, nici în instanța de fond, înaintînd apel a solicitat achitarea lui și, doar în ședința instanței de apel a recunoscut vina parțial, doar în ce privește falsificarea declarațiilor părții vătămate Goluță M., iar în ce privește înlăturarea din materialul înregistrat în R-1 a CPS Buiucani, mun. Chișinău cu nr. 1516 din 22.06.2012 a explicației din numele cet. Goluță M. în care ultima a indicat concret că au fost sustrași bani în valoare de 100 euro și 800 lei, înlocuind cu o altă explicație îndeplinită de dînsul însăși în care nu a menționat nimic despre suma totală a banilor sustrași de la cet. Coptileț A.,

dânsul vina în această parte n-a recunoscut, prin urmare, nu sunt întrunite condițiile aplicării prevederilor art. 55 Cod penal.

6. Împotriva hotărîrilor judecătorești a declarat recurs ordinar inculpatul Zaporojan A., care invocînd ca temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrilor contestate în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri în partea data, prin care să-i fie stabilită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, liberîndu-l de răspundere penală cu atragerea la răspundere contravențională, argumentînd că nu există impedimente pentru aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, iar concluzia instanței de apel referitor la imposibilitatea aplicării normei date, este eronată. Consideră, că el întrunește condițiile privind aplicarea acestor prevederi: vina și-a recunoscut-o integral, a dat declarații în instanța de apel, iar lipsa unor explicații detaliate în partea în care instanța a considerat că el nu a recunoscut, este datorată faptului că nu ține minte anumite detalii, însă aceasta nu urmează a fi interpretat ca negarea vinovăției. A menționat că acțiunile sale au fost determinate de poziția nesigură și insistența lui Goluță M. de a nu fi deranjată în cadrul unui dosar penal deoarece nu îi era comod să circule la poliție și procuratură, precum și nu dispunea de timp și dorință. Regretă și manifestă căință sinceră, este caracterizat pozitiv, nu are antecedente penale, la serviciu are o reputație bună, nu a cauzat nici un prejudiciu material sau moral.

7. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel și este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Avînd în vedere aceste prevederi legale, Colegiul penal conchide că instanța de apel superficial s-a pronunțat asupra temeiului ce privește aplicarea în privința lui Zaporojan A. a prevederilor art. 55 Cod penal și liberarea lui de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională.

Potrivit sentinței și deciziei instanței de apel, Zaporojan Arcadie a fost condamnat în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 250

unități convenționale, pentru – *abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes personal cu cauzarea unei daune în proporții considerabile intereselor drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.*

După cum rezultă din materialele cauzei, Zaporojan A., în cadrul ședinței instanței de apel și-a modificat cerințele apelului, solicitând aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, adică liberarea lui de răspundere penală cu stabilirea sancțiunii contravenționale, pe motiv că a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer în cele comise, are la întreținere soția și un copil minor (f.d. 193).

Instanța de recurs reține că dispoziția art. 55 Cod penal este o normă imperativă, la aplicarea căreia urmează a fi respectate anumite condiții:

- săvârșirea pentru prima oară a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, cu excepția infracțiunii prevăzute la art. 326 Cod penal;
- recunoașterea vinei;
- repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Astfel, Colegiul penal conchide că inculpatul a săvârșit pentru prima oară o infracțiune (art. 327 alin.(1) Cod penal), care potrivit prevederilor art. 16 Cod penal se atribuie la categoria celor mai puțin grave, iar în cauză lipsește prejudiciul material.

Potrivit depozițiilor date de inculpat în ședința instanței de apel (f.d. 193), Zaporojan A. a declarat:

„Învinuirea îmi este clară, vina o recunosc. Recunosc faptul acțiunilor ilegale de către mine referitor la indicarea a unei alte sume decât cea indicată de partea vătămată”.

Declarațiile menționate atestă recunoașterea vinovăției de către inculpat.

Astfel că, prin prisma dispoziției art. 55 Cod penal nu este nici un impediment în aplicarea față de Zaporojan A. a acestei norme de drept. Nu este impediment nici faptul că inculpatul n-a recunoscut vina la urmărirea penală și în instanța de fond, or, instanța de apel este o continuitate a judecării fondului cauzei.

Lipsa unei explicații detaliate din partea lui Zaporojan A. în instanța de apel, nu urmează a fi interpretat în defavoarea ultimului și considerat ca nerecunoaștere integrală a vinovăției. Mai mult că la adoptarea deciziei de către inculpat într-o oarecare măsură a contribuit nesiguranța și insistența

părții vătămate (asemenea declarații au fost făcute de ea în cadrul urmăririi penale (f.d. 26-verso), aceasta (Coptileț A.) fiind interogată doar la urmărirea penală, ulterior nu a participat nici în instanța de fond, nici în cea de apel, iar la urmărirea penală nu a fost efectuată confruntarea între inculpat și partea vătămată.

Astfel că, potrivit rechizitoriului declarațiile părții vătămate este proba decisivă în învinuirea adusă inculpatului.

Colegiul lărgit reiterează că, potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Potrivit materialelor cauzei, Zaporojan Arcadie a săvârșit pentru prima oară o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, lipsa prejudiciului cauzat prin infracțiune, persoana inculpatului care se caracterizează pozitiv la locul de trai și lucru, la momentul comiterii infracțiunii în calitate de ofițer de urmărire penală, interimar al secției urmărire penală a CPS Buiucani avea lucrat doar 10 luni, existența circumstanțelor atenuante și lipsa celor agravante, precum și lipsa cărorva pretenții față de inculpat din partea părții vătămate, astfel întrunește toate condițiile prevăzute de art. 55 Cod penal și, în opinia Colegiului, corectarea acestuia este posibilă fără a fi supus răspunderii penale, cu liberarea de pedeapsa penală și atragerea la răspundere contravențională.

În situația în care, pe parcursul judecării, se constată cazul prevăzut în art. 55 Cod penal, instanța este în drept să înceteze procesul penal, cu

tragerea la răspundere contravențională.

Cele menționate mai sus confirmă cadrul legal și posibilitatea aplicării în privința lui Zaporojan A. a prevederilor art. 55 Cod penal, motiv din care hotărârile atacate urmează a fi casate, cu dispunerea încetării procesului penal pe art. 327 alin. (1) Cod penal, în conformitate cu prevederile art. 332 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, și liberarea acestuia de răspundere penală în baza art. 55 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Zaporojan Arcadie, casează total sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 august 2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2014 și dispune încetarea procesului penal în privința lui *Zaporojan Arcadie Valeriu* în temeiul art. 332 alin. (1), (3) Cod de procedură penală.

Potrivit art. 55 Cod penal, *Zaporojan Arcadie Valeriu* se eliberează de răspundere penală în baza art. 327 alin. (1) Cod penal și se supune răspunderii contravenționale, aplicându-i amendă în mărime de 150 unități convenționale, în sumă de 3000 lei.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 28 mai 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma